

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

29. An licitum sit occidere invasorem pro defendendis propriis bonis? Et an hoc liceat Clericis, & quid de religiosis? Et an licitum sit occidere, verbi gratia, sagitta, vel catapulta furem, si cum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

mili sententia Bannez. Huevque P. Dicaillus, cui ad- de Hurtadum de iustit. disp. 11. diff. 11. ubi ita asse- rit: Secundò constat licitum esse occidere eum, qui apud iudicem falsa accusatione, aut falso testimonio, quamvis alieno nititur, graviter in honore ledere, & re vera ledet, nisi occidatur, in quo DD. ob rationem dictam communiter conveniunt. Imò ob eandem licitum esse occidere eum, qui detractionibus nititur gra- ve damnum inferre, & inferet, nisi occidatur, vt aduer- tunt Petrus Navarra n. 375. & Bannez q. 64. art. 7. dub. 4. qui addit id esse verum, quamvis defectus, qui detrac- tione publicatur, sit verus, si sit occultus; quia etiam tunc eum defectum pandendo sit gravis iniuria, Ita Hurtadus. Et diff. 7. sic ait: Non solum est licitum praevenire, seu occidere eum, qui parat, vt per se ipsum occidat, sed etiam eum, qui parat, vt per alterum, vt per sicarium, occidat, quia mortaliter idem est conari ad id per se, aut per alterum. Imò, vt Bannez q. 64. art. 7. & alij conti a non paucos aduertunt, etiam esse licitum occidere eum, qui per iudicem parat mortem iniustam media accusatione, aut testimonio falso, quamvis alie- no, quod nobis non displicet, quando non potest alia via mors illa iniusta vitari, quia etiam qui sic parat, in- fert vim per alterum, nemper per iudicem, Ita ille.

3. Vnde ex his infert Cardinalis de Lugo loco citat. si falsis calumniis vellet te aliquis apud consangui- neum infamare, ne tibi hereditatem relinquat, ex qua tua vita, & totius tuæ familiæ dependet, nec aliter posses damnum illud effugere, licitum esse talem in- postorem occidere: sed in praxi vix potest occurrere casus, in quo hæc omnia necessaria & licita esse possint.

4. Notandum est etiam hic obiter quod Hurtadus loco citato de iustit. disp. 11. diff. 7. docet licitum esse praevenire, seu occidere eum, qui paratus est iniuste iniudare, etiam si esset via euadendi, deserendo patriam: nam ait, hanc viam esse admodum duram ipsi in- uaso, & ideo ad id non teneri: & hoc secundum men- tem Hurtadi dictum sit.

RESOL. XXIX.

An licitum sit occidere inuasorem pro defendendis pro- priis bonis?

Et an hoc liceat Clericis, & quid de Religiosis?

Et an licitum sit occidere, v.g. sagitta, vel catapultæ fu- rem, si cum re furata fugiat, quia inuaso rei durat, do- nec se in tuto recipiat?

Et an ad defendendam rem propriam, vt quis interficiatis non solum sit necessarium, vt res illa aliter non possit recuperari, sed vt non possit aliter custodiri, etiam si possit postea recuperari? Ex part. 5. tr. 4. Res. 17.

§. 1. **I**D non licere in conscientia, sed solum permitti impune iure humano, tenet Accursius, & alij quos citat Nauarrus in Man. c. 5. sic etiam tenet Archidia. & Panormitanus, quos citat Syluester ver. Homicidium, 1. q. 4. & idem sentire videtur Tabiena ver. Homicidium, q. 7. & ver. Irregularitas 2. n. 25. & negant absolute Ioan. Gerson, in trat. de Euchar. Augusti, de Ancona opus. de auctoritate Ecclesie, & Abulensi, in c. 15. Matib. & ratio est, quia ordine & lege charitatis vita proximi corporalis præponenda est bonis nostris externis; ergo pro illorum defensione nefas erit proximum interficere. Et ideo Felinus in c. 2. de Homicidio, post n. 4. ex communi sententia affirmat, non licere de iure Canonico occidere furem pro ser- uandis rebus suis.

2. Verum contrariam sententiam tenent communi- ter DD. & ita docet Tannerus tom. 3. disp. 4. q. 8. dub. 7. n. 81. qui citat Syluestrum, Nauarram, Sotum, Valen- tiam, Aragonium, Bannez & Lessium, quibus ego ad-

do Turrianum in 2. p. tom. 2. disp. 27. dub. 2. n. 15. Mar- chantium in summat. resol. pastor. ad Decal. cap. 5. q. 95. Baldellum tom. 1. lib. 3. disp. 26. n. 10. Laymann lib. 3. sect. 5. tr. 3. part. 3. c. 3. n. 4. Petrum Binsfeldium in com- ment. de iniuriis, & damno dato, c. 1. q. 5. concl. 3. Molli- nam tom. 4. tr. alt. 2. disp. 16. n. 1. Azorium tom. 3. lib. 2. c. 1. q. 19. & Filliucium tom. 2. tr. 1. c. 3. n. 36. ubi do- cet, absolute loquendo, quòd etiam pro bonis suis tem- poralibus defendendis, si quicquid momenti sunt, & aliter recuperari non possint, licitum est inuasores fures occidere. Et ratio est, quoniam bona externa sunt me- dia ad sustentationem vitæ, ac ad status, honoris, & conseruationem. Ergo sicut pro defensione vitæ licitum est occidere aggressorem, ita etiam pro defensio- ne bonorum externorum, quæ vitæ conseruationi de- seruiunt; hinc res externæ dicuntur sanguis & vita hominis, vt docet glossa iuncto textu in l. Aduocari, C. de Aduoc. diuer. iudic. Et hæc opinio non solum est ve- ra quoad laicos, sed etiam quoad Clericos; contra Ro- sellam ver. Homicidium, §. 3. Panormitan. in cap. sus- cepimus, de homicidio. vt asserit Molina ubi supra, & alij; & patet in cap. olim, 1. de restit. spoliat. ubi funda- tur, licitum esse etiam Clericis res suas defendere, & in earum defensione occidere, si id necessarium foret. Sed difficultas est quoad Religiosos. Petrus Binsfeldius ubi supra, concl. 4. ex D. Antonino negat id licitum esse Re- ligiosis, quia non possunt habere proprium: Ergo non possunt gaudere iure defensionis rerum externarum, vt laici & Clerici. Verum ego affirmatiuam sententiam teneo cum Tannero 10. 3. disp. 49. §. dub. 4. n. 77. Syluio in 2. 2. D. Thom. q. 64. art. 7. queritur 8. Lessio lib. 2. c. 9. dub. 11. n. 72. & Maldero in 2. 2. D. Th. trat. 3. cap. 1. dub. 13. Becano in 2. 2. D. Th. tom. 2. q. 7. de homicidio, concl. 2. n. 5. non enim refert quòd Religiosi non ha- beant proprium, vnusquisque enim habet ius defen- dendi non solum ea, quæ possidet propria, sed etiam ea, quæ possidet in communi, vel quorum vñus, aut cus- todia ipsi est commissa. Restat modò respondere ad argumentum adductum pro contraria sententia. Dico igitur quòd etsi vita proximi præferenda sit bonis temporalibus, quando ex natura rei id contingit, ta- men si id proueniat ex malitia inuasoris, non est ne- cesse, sed in casu, de quo loquimur, ex malitia inuasoris id accidi: ergo, &c.

3. Notandum est etiam hic obiter contra Couarru- uiam in Clement. si furiosus, part. 3. §. unico, n. 6. esse li- citum occidere, v.g. sagitta vel catapultæ furem, si cum re furata fugiat, quia inuaso rei durat donec se in tu- tum recipiat, ubi quietè possidere incipiat, & quia nisi id licitum esset, defensio rerum maxima ex parte esset inutilis, possent enim fures quodlibet rapere, & statim fuga se proripere, in fuga enim, secundum opinionem Couarruuiæ, essent tuti. Ita Doctores citati.

4. Notandum secundò, quod aliqui asserunt, vt ad defendendam rem propriam quis interficiatur, non so- lum esse necessarium, vt res illa non possit aliter recu- perari. Verum Henricus Strouersdorf de iust. & iur. in 2. 2. D. Th. n. 64. art. 7. concl. 3. probabilius putat ali- quando sufficere, quòd non possit aliter custodire, etiam si possit postea recuperari, quia nemo videtur obligatus esse pati rem sibi eripi, propter ea solum, quòd postea recuperari poterit, quia non solum habet ius recuperandi, sed custodiendi, & retinendi quod suum est. Ita ille. Sed tu cogita.

RESOL. XXX.

An fure equo insidente, & aufugiente cum rebus furatis possit Dominus ignito globò, vel sagitta illum interfi- cere?

Et aduertitur etiam esse licitum eum occidere iam quietè habentem

Quoad hoc lege supra doctrinam Res. 17. & al- terius eius anno.

Sup. hoc sit- pra in Res. 17. & vide alia etiam prima no. & infra tr. Res. 45. §. Notandum.

Sup. hoc sit- pra in Res. 4. sed omni- no certum ad- notandum, vt- sic nec.

Sup. hoc sit- pra in Res. 17. lege vici- mus lra. §. Quoad autem.

Sup. conten- to in hoc §. in Res. seq.